

Харківський національний педагогічний університет
імені Г.С. Сковороди

ЛОГОПЕДІЯ

Блок дисциплін вільного вибору
для здобувачів ОР “БАКАЛАВР”

Кафедри, які забезпечують викладання навчальних дисциплін даного блоку:

- ▶ Кафедра спеціальної педагогіки

- ▶ Кафедра здоров'я людини, реабілітології та спеціальної психології

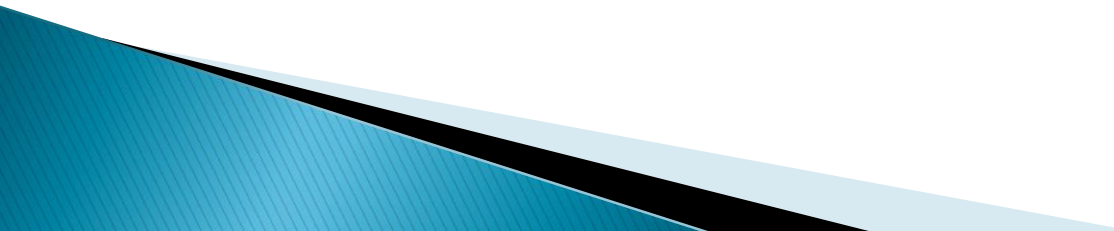

Дисципліни, які входять до блоку:

- ▶ Формування мовлення в онтогенезі
- ▶ Причини та механізми виникнення порушень розвитку дитини
- ▶ Здоров'язбережувальні технології у роботі з дітьми з особливими освітніми потребами
- ▶ Практикум з корекції звуковимови
- ▶ Жестова мова
- ▶ Логопсихологія
- ▶ Нетрадиційні методики в логокорекційній роботі
- ▶ Система корекційної роботи з дітьми з РАС
- ▶ Логопедичний масаж
- ▶ Організація і керівництво логопедичної роботи
- ▶ Практикум з корекції заїкання
- ▶ Голосова культура логопеда

Дисципліни, які входять до блоку:

II КУРС

- ▶ Формування мовлення в онтогенезі
 - ▶ Причини та механізми виникнення порушень розвитку дитини
 - ▶ Здоров'язбережувальні технології у роботі з дітьми з особливими освітніми потребами
 - ▶ Практикум з корекції звуковимови
-

Формування мовлення в онтогенезі

Викладач: старший викладач *Райчук Марина Іванівна*

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 3 кредити ЄКТС 90 годин

Мета та завдання навчальної дисципліни:

є формування у здобувачів першого (бакалаврського) рівня основні компетенції в питаннях логопедичної роботи з дітьми раннього віку, сформувати у студентів практичні навички з діагностики та корекції передумов психомовленнєвих розладів з метою вибору адекватних корекційних програм.

Основними завданнями вивчення дисципліни:

- ▶ методичні – ознайомити студентів з теоретичними та методологічними засадами логопедичної роботи з дітьми раннього віку; поглибити знання студентів про психофізичних особливостях дітей раннього віку;
- ▶ пізнавальні – дати уявлення про методи діагностики передумов психомовленнєвого розвитку дітей раннього віку.
- ▶ практичні – навчити студентів методам вивчення і оцінки рівня психомовленнєвого розвитку дітей раннього віку; сформувати вміння проводити профілактичні заходи щодо попередження відхилень у психомовленнєвого розвитку дітей раннього віку.
- ▶ виховні – виховувати у студентів працьовитість, фахову ерудицію, сумлінність, цілеспрямованість, відповідальність, дисциплінованість, самостійність.

Силабус дисципліни за посиланням:

<http://hnpu.edu.ua/uk/division/kafedra-specialnoyi-pedagogiky>

Формування мовлення в онтогенезі

Під час вивчення дисципліни

Дізнаєтесь:

- формування передумов мовленнєвої діяльності в онтогенезі і дизонтогенезе;
- методи діагностики рівня сформованості мовленнєвої діяльності;
- методики раннього виявлення та корекції вад мовленнєвої діяльності;

Навчитесь:

- обстежувати передумови психомовленнєвої діяльності у дитини раннього віку з порушеннями мовленнєвого розвитку;
- проводити комплексний аналіз рівня сформованості передумов мовленнєвої діяльності;
- здійснювати правильний вибір діагностичних і корекційних методик та обґрунтовувати диференційовані програми навчання, максимально враховуючи рівень сформованості передумов психомовленнєвої діяльності;
- навичкам вироблення і обґрунтування стратегії корекційної роботи з урахуванням етіопатогенезу і структури порушень мовленнєвих та подібних станів.

Причини та механізми виникнення порушень розвитку дитини

Викладач: кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри спеціальної педагогіки **Туренко Наталія Миколаївна**
На вивчення навчальної дисципліни відводиться 4 кредити ЄКТС 120 годин

Мета завдання навчальної дисципліни:

Метою вивчення дисципліни є формування у здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти уявлень про порушення розвитку у дітей, їх етіологію та патогенез

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- ▶ Формування у здобувачів наукового підходу до розуміння психологічних механізмів порушення психічних процесів;
- ▶ Розкрити сутність понять «норма» і «порушення» в розвитку дитини;
- ▶ Навчити розрізняти види порушень психічного розвитку дітей.

Силабус дисципліни за посиланням:

<http://hnpu.edu.ua/uk/division/kafedra-specialnoyi-pedagogiky>

Причини та механізми виникнення порушень розвитку дитини

Під час вивчення дисципліни

Дізнаєтесь:

- ▶ про нормотиповий та порушений розвиток у дітей;
- ▶ норми психічного розвитку дітей від народження до шкільного віку;
- ▶ види порушеного розвитку у дітей, їх характеристику.

Навчитесь:

- ▶ Розпізнавати психологічні ознаки порушень психічного розвитку в дитячому віці і використовувати методи психодіагностики при роботі з дітьми.

Здоров'язбережувальні технології у роботі з дітьми з особливими освітніми потребами

Викладач: кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри здоров'я людини, реабілітології і спеціальної психології

Щербак Ірина Миколаївна

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 3 кредити ЄКТС 90 годин

Мета та завдання навчальної дисципліни:

Метою викладання навчальної дисципліни є розкрити концепцію та теоретичні аспекти здоров'язбережувальної освіти, встановити зв'язок між здоровим способом життя і здоров'язбережувальними технологіями у роботі з дітьми з особливими освітніми потребами, сформувати у студентів основні поняття здоров'язбережувальних технологій, які використовуються в роботі з дітьми з особливими освітніми потребами, а саме типи, класифікації, принципи, застосування їх в навчально-виховному процесі у спеціальних закладах, школі та поза її межами.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- ▶ навчити здобувачів застосовувати на заняттях в навчальних закладах і в повсякденному житті здоров'язбережувальні технології у роботі з дітьми з особливими освітніми потребами.

Силабус дисципліни за посиланням:

<http://hnpu.edu.ua/uk/division/kafedra-specialnoyi-pedagogiky>

Здоров'язбережувальні технології у роботі з дітьми з особливими освітніми потребами

Під час вивчення дисципліни

Дізнаєтесь:

про поняття здоров'язбережувальних технологій та їх класифікацію, а саме:

- ▶ про оздоровчі технології, їх застосування для дітей з особливими освітніми потребами;
- ▶ застосування медико-гігієнічних, фізкультурно-оздоровчих, захисно-профілактичних, здоров'язбережувальні освітні технології у роботі з дітьми з особливими освітніми потребами.

Навчитесь:

- ▶ застосовувати на практиці оздоровчі технології (вправи для поліпшення мозкового кровообігу, вправи для кистей рук, хребта), проводити фізкультхвилинки, релаксацію та музикотерапію, комплекси вправ для очей із застосуванням відеотренажеру для очей, але із врахуванням відповідності щодо стану здоров'я та наявних захворювань для дітей з особливими освітніми потребами.
- ▶ застосовувати на практиці технології навчання здоров'ю (вимірювати артеріальний тиск, визначати ЖЄЛ, силу кисті, масу тіла, пульс, та визначати загальний рівень соматичного здоров'я).

Практикум з корекції звуковимови

Викладач: кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри спеціальної педагогіки

Сінопальнікова Наталія Миколаївна

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 4 кредити ЄКТС 120 годин

Мета та завдання навчальної дисципліни:

Метою вивчення навчальної дисципліни є забезпечити практичну готовність здобувачів з виховання правильних і гальмування неправильних артикуляційних навичок за допомогою системи педагогічного впливу.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- ▶ поглибити знання здобувачів щодо механізмів і причин порушень звуковимови;
- ▶ вивчити механізми артикуляції і механізми утворення звуків;
- ▶ ознайомити з методиками постановки звуків.

Силабус дисципліни за посиланням:

<http://hnpu.edu.ua/uk/division/kafedra-specialnoyi-pedagogiky>

Практикум з корекції звуковимови

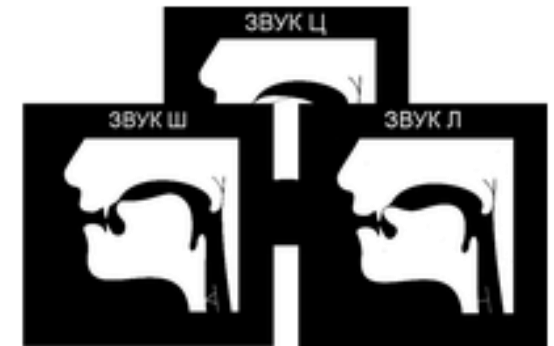
Під час вивчення дисципліни

Дізнаєтесь:

- анатомію та фізіологію мовлення, механізми звукоутворення;
- класифікацію звуків фонетичної системи української мови;
- симптоматику порушень звуковимови за різних мовленнєвих порушень;
- особливості обстеження звуковимовної сторони мовлення;
- послідовність логопедичної роботи;
- види порушень вимови звуків різних фонетичних груп;
- корекційні заходи з подолання порушень звуковимов.

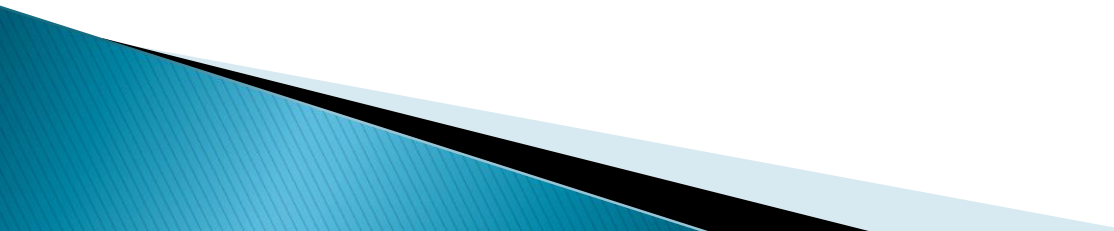
Навчитесь:

- класифікувати звуки за фонетичними групами;
- обстежувати звуковимовну сторону мовлення;
- застосовувати на практиці сучасні методики з подолання порушень звуковимови;
- організовувати комплексну роботу з корекції звуковимови.

Дисципліни, які входять до блоку:

III КУРС

- ▶ **Жестова мова**
 - ▶ **Логопсихологія**
 - ▶ **Нетрадиційні методика в логокорекційній роботі**
 - ▶ **Система корекційної роботи з дітьми з РАС**
-

Жестова мова

Викладач: старший викладач
кафедри спеціальної педагогіки
Козачок Надія Олексіївна

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 4 кредити ЄКТС 120 годин

Мета та завдання навчальної дисципліни:

Метою вивчення навчальної дисципліни є оволодіння теоретичними знаннями навчання і виховання дітей з недоліками слуху, формування професійних умінь і навичок, оволодіння навичками комунікації дітей з вадами слуху – дактилологією та жестовим мовленням, розвиток креативних здібностей студентів і прагнення їх до самовдосконалення.

Основні завдання вивчення дисципліни:

- ▶ розкрити теоретико-методологічні основи сурдопедагогіки;
- ▶ познайомити з особливостями розвитку різних груп осіб з недоліками слуху порівняно з нормою;
- ▶ розглянути психолого-педагогічні аспекти виховання і навчання дітей в з позиції особисто-діяльнісного підходу;
- ▶ розкрити суть принципів, завдань, змісту, методів і форм виховання і навчання дітей з порушеннями слуху;
- ▶ показати новітні досягнення і перспективи розвитку сурдопедагогіки і суміжних з нею дисциплін.

Силабус дисципліни за посиланням:

<http://hnpu.edu.ua/uk/division/kafedra-specialnoyi-pedagogiky>

Жестова мова

Під час вивчення дисципліни

Дізнаєтесь:

- ▶ про класифікацію дітей з вадами слуху;
- ▶ особливості розвитку, навчання і виховання школярів з порушеннями слуху з урахуванням ступеню порушення слухової функції;
- ▶ своєрідність їх розвитку мовлення;
- ▶ про основні проблеми шкільної сурдопедагогіки;
- ▶ дактилологію та основи жестової мови.

Навчитесь:

- ▶ визначати ступінь порушення слуху за медичною документацією;
- ▶ складати плани уроків, робити наочність;
- ▶ використовувати різні прийоми та методи в навчанні та вихованні глухих та слабочуючих школярів;
- ▶ дактилювати слова і речення, спілкуватися жестовою мовою.

Логопсихологія

Викладач: кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри спеціальної педагогіки
Сінопальнікова Наталія Миколаївна

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 3 кредити ЕКТС 90 годин

Мета та завдання навчальної дисципліни:

Метою вивчення навчальної дисципліни є ознайомлення здобувачів з основними закономірностями психічного розвитку в онтогенезі й особливостями психічного розвитку дітей з порушеннями мовлення та психокорекційною роботою з ними.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- ▶ вивчення закономірностей та особливостей психічного розвитку осіб з порушеннями мовлення ;
- ▶ дослідження специфіки особистісного і соціального розвитку дітей з мовленнєвою патологією;
- ▶ вивчення впливу мовленнєвих розладів на психічний розвиток дитини;
- ▶ поглиблене дослідження механізмів порушень психічного розвитку в дітей з порушеннями мовленнєвої діяльності;
- ▶ розробка психолого-педагогічних технологій ранньої профілактики, діагностики, виявлення й усунення порушень психічного розвитку в дітей з вадами мовлення;
- ▶ виявлення шляхів і механізмів компенсації та корекції вторинних відхилень;
- ▶ створення адекватних і ефективних корекційних програм психологічної роботи з дітьми, що мають порушення мовлення;
- ▶ аналіз досягнень у теорії та практиці вітчизняної та зарубіжної логопсихології.

Силабус дисципліни за посиланням:

<http://hnpu.edu.ua/uk/division/kafedra-specialnoyi-pedagogiky>

Логопсихологія

Під час вивчення дисципліни

Дізнаєтесь:

- ▶ історію становлення логопсихології як науки;
- ▶ закономірностей та особливостей психічного розвитку осіб з порушеннями мовлення;
- ▶ про вплив мовленнєвих розладів на психічний розвиток дитини;
- ▶ психолого-педагогічних технологій ранньої профілактики, діагностики, виявлення й усунення порушень психічного розвитку в дітей з вадами мовлення.

Навчитесь:

- ▶ досліджувати механізми порушень психічного розвитку в дітей з порушеннями мовленнєвої діяльності;
- ▶ виявляти шляхи і механізми компенсації та корекції вторинних відхилень;
- ▶ створювати корекційні програми психологічної роботи.

Силабус дисципліни за посиланням:

<http://hnpu.edu.ua/uk/division/kafedra-specialnoyi-pedagogiky>

Нетрадиційні методики в логокорекційній роботі

Викладач: старший викладач *Райчук Марина Іванівна*

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 5 кредитів ЄКТС 150 годин

Мета та завдання навчальної дисципліни:

формуванню у студентів систему знань та умінь про сучасні нетрадиційні та авторські методики і технології логопедичного впливу на мовленнєву діяльність дітей різних нозологій та застосування практичних навичок у корекційно-компенсаторній роботі з дітьми, які мають психофізичні порушення.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- ▶ формувати загальні компетентності: інформаційно-комунікаційну, самоосвітню, креативну, міжособистісної взаємодії;
- ▶ формувати фахові компетентності: організаційну, тероктикометодологічну, психолого-педагогічну, методичну, спеціальнопедагогічну, спеціально-методичну, діагностико-корекційну, логодіагностичну, логокорекційну.

Силабус дисципліни за посиланням:

<http://hnpa.edu.ua/uk/division/kafedra-specialnoyi-pedagogiky>

Нетрадиційні методики в логокорекційній роботі

Під час вивчення дисципліни

Дізнаєтесь:

- ▶ сучасні методи корекційно-реабілітаційної роботи з розвитку і корекції мовлення дітей з особливими освітніми потребами;
- ▶ нові прогресивні авторські технології логопедичного впливу на стан артикуляційної моторики, засоби її покращення.

Навчитесь:

- ▶ розуміти психологічні особливості розвитку дітей з різними типами мовленнєвих порушень;
- ▶ здійснювати раціональний вибір нетрадиційних та авторських методик логопедичного впливу;
- ▶ здійснювати корекційний вплив з урахуванням психофізичних, вікових особливостей та індивідуальних потреб осіб.

Система корекційної роботи з дітьми з РАС

Викладач: кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри спеціальної педагогіки
Сінопальнікова Наталія Миколаївна

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 5 кредитів ЄКТС 150 годин

Мета та завдання навчальної дисципліни:

Метою вивчення навчальної дисципліни є забезпечити теоретичну і практичну готовність здобувачів до здійснення психокорекційної роботи з дітьми з розладами аутистичного спектру.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- ▶ вивчення особливостей розвитку осіб з розладами аутистичного спектру;
- ▶ дослідження специфіки особистісного і соціального розвитку дітей з розладами аутистичного спектру;
- ▶ виявлення шляхів і механізмів компенсації та корекції вторинних відхилень у дітей з РАС;
- ▶ створення адекватних і ефективних корекційних програм для дітей з РАС;
- ▶ аналіз досягнень у теорії та практиці вітчизняної та зарубіжної спеціальної освіти з проблеми розвитку дітей з РАС.

Силабус дисципліни за посиланням:

<http://hnpu.edu.ua/uk/division/kafedra-specialnoyi-pedagogiky>

Система корекційної роботи з дітьми з РАС

Під час вивчення дисципліни

Дізнаєтесь:

- ▶ характерні прояви РАС;
- ▶ як сприймають оточуючий світ діти з РАС;
- ▶ підходи до розвитку дітей з РАС;
- ▶ прикладні технології психокорекційної роботи з дітьми з РАС;
- ▶ принципи психокорекційної та розвиткової діяльності з дітьми з РАС в закладах освіти та родині.

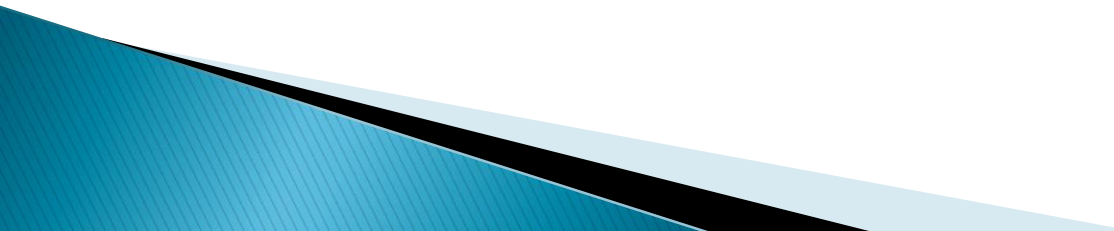
Навчитесь:

- ▶ аналізувати поведінку дітей з РАС на основі отриманих даних розробля навчання та корекційної роботи;
- ▶ розуміти психологічні особливості дітей з РАС;
- ▶ проводити заняття та корекційні заходи для дітей з РАС.

Дисципліни, які входять до блоку:

IV КУРС

- ▶ Логопедичний масаж
 - ▶ Організація і керівництво логопедичної роботи
 - ▶ Практикум з корекції заїкання.
 - ▶ Голосова культура логопеда
-

Логопедичний масаж

Викладач: кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри спеціальної педагогіки

Туренко Наталія Миколаївна

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 5 кредитів ЄКТС 150 годин

Мета та завдання навчальної дисципліни:

Метою викладання навчальної дисципліни «Логопедичний масаж» є формування у здобувачів першого (бакалаврського) рівня системи теоретичних знань та практичних умінь у застосуванні різних видів логопедичного масажу, в корекційній роботі з дітьми з порушеннями мовлення.

Основними завданнями вивчення дисципліни є

- ознайомити з теоретичними основами застосування логопедичного масажу в корекції мовленнєвих порушень;
- навчити застосовувати прийоми логопедичного масажу в залежності від стану м'язового тонусу особи, яка підлягає корекційному впливу.

Силабус дисципліни за посиланням:

<http://hnu.edu.ua/uk/division/kafedra-specialnoyi-pedagogiky>

Логопедичний масаж

Під час вивчення дисципліни

Дізнаєтесь:

- ▶ Про сутність технології логопедичного масажу, види логопедичного масажу при різних порушеннях мовлення;
- ▶ Про обладнання та засоби логопедичного масажу, умови їх використання, зберігання та експлуатації.
- ▶ Технологію виконання тонізуючого та розслаблюючого логопедичного масажу.

Навчитесь:

- ▶ Визначати тонус м'язів артикуляційного апарату;
- ▶ Виконувати техніку розслаблюючого та тонізуючого логопедичного масажу.

Організація і керівництво логопедичної роботи

Викладач: кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри спеціальної педагогіки *Голуб Наталія Михайлівна*

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 5 кредитів ЄКТС 150 годин.

Мета та завдання навчальної дисципліни:

Метою вивчення навчальної дисципліни є забезпечення теоретичної і практичної готовності майбутніх фахівців до організації, планування, проведення логокорекційної роботи з особами з мовленнєвими порушеннями.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- ▶ ознайомити здобувачів із нормативно-правовою базою, відповідно до якої в Україні здійснюється організація логопедичної допомоги особам з мовленнєвими порушеннями;
- ▶ розкрити принципи, завдання, особливості організації логопедичної роботи з дітьми, підлітками, дорослими в різних закладах по лінії МОН та МОЗ;
- ▶ ознайомити з вимогами щодо організації логопедичного кабінету, ведення логопедичної документації, виконання професійних обов'язків логопеда.

Силабус дисципліни за посиланням:

<http://hnpu.edu.ua/uk/division/kafedra-specialnoyi-pedagogiky>

Організація і керівництво логопедичної роботи

Під час вивчення дисципліни

Дізнаєтесь:

- ▶ про особливості організації та керівництва логопедичною роботою в закладах дошкільної освіти компенсуючого/ комбінованого типу, спеціальних загальноосвітніх школах, на логопунктах при загальноосвітніх школах, у дитячих поліклініках, реабілітаційних центрах та ін.

Навчитесь:

- ▶ проводити логопедичне обстеження, оформлювати логопедичне заключення, працювати з відповідною документацією (протоколи логопедичного обстеження, мовленнєві картки, висновки про результати психолого-педагогічного обстеження дитини та ін.);
- ▶ планувати і проводити логокорекційну роботу з особами з порушеннями мовлення з урахуванням їхнього віку, логопедичного заключення.

Практикум з корекції заїкання

Викладач: кандидат педагогічних наук, доцент

кафедри спеціальної педагогіки *Туренко Наталія Миколаївна*

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 5 кредитів ЄКТС 150 годин

Мета та завдання навчальної дисципліни:

Метою викладання навчальної дисципліни «Практикум з корекції заїкання» є формування у здобувачів першого (бакалаврського) рівня системи практичних умінь за основними напрямками корекційної роботи із заїкуватими.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- закріплення знань про основні напрями корекційної роботи із заїкуватими;
- навчання виконанню вправ для регуляції м'язового тону тіла заїкуватого, формування фонаційного дихання, розвитку координації слова та ритмізованого руху, формування плавності мовлення.

Практикум з корекції заїкання

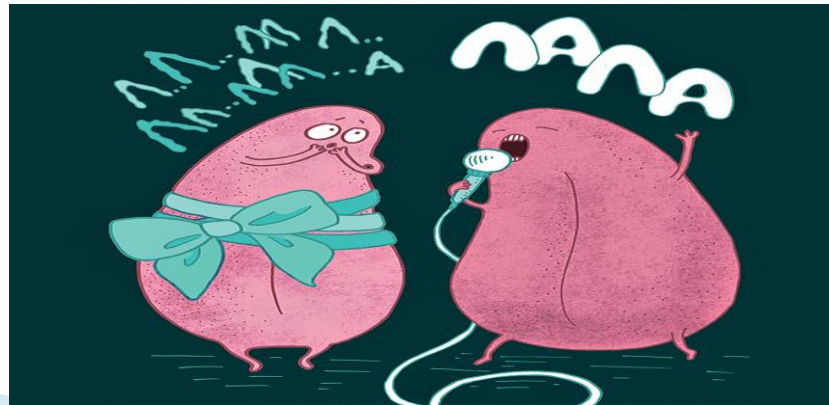
Під час вивчення дисципліни

Дізнаєтесь:

- ▶ Про основні напрями корекційної роботи із дітьми, що страждають заїканням;
- ▶ Класифікацію вправ, які входять до складу кожного з напрямів корекційної роботи.

Навчитесь:

- ▶ Виконанню ігор та вправ, спрямованих на нормалізацію м'язового тону заїкуватого, розвиток моторних функцій, формування фонаційного дихання тощо;

Голосова культура логопеда

Викладач: доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри спеціальної педагогіки

Перетяга Людмила Євгенівна

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 5 кредитів ЄКТС 150 годин

Мета та завдання навчальної дисципліни:

Метою вивчення навчальної дисципліни є підготовка майбутніх логопедів до правильного та ефективного використання голосу у процесі професійної діяльності.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- ▶ розширити знання майбутніх логопедів про голос як інструмент професійної діяльності;
- ▶ сформувати в майбутніх логопедів ціннісне ставлення до голосу, від стану та працездатності якого залежить якість засвоєння знань учнями та професійне довголіття;
- ▶ навчити правильно та ефективно використовувати голос у професійній діяльності;
- ▶ ознайомити з інформаційними можливостями голосу та навчити розпізнавати емоційний стан оточуючих по звучанню їх голосу з метою досягнення кращої взаємодії.

Силабус дисципліни за посиланням:

<http://hnpu.edu.ua/uk/division/kafedra-specialnoyi-pedagogiky>

Голосова культура логопеда

Під час вивчення дисципліни

Дізнаєтесь:

- ▶ анатомію та фізіологію голосомовного апарату;
- ▶ основні види порушень голосу, причини їх виникнення;
- ▶ інформаційні особливості звучання голосу;
- ▶ правила підтримання голосу у здоровому та працездатному стані;

Навчитесь:

- ▶ контролювати власний емоційний стан з метою недопущення виникнення проблем з голосом;
- ▶ активно використовувати резонаторні можливості власного голосового апарату;
- ▶ володіти педагогічного якостями голосу в повному обсязі;
- ▶ активно використовувати інтонаційні засоби виразності;
- ▶ підтримувати голосовий апарат у здоровому та працездатному стані.

